

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorūmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

I. Ira.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

tum Crucifixum ad abstinentiam hortantem sibi
imagineatur.

VI. Suadeat, ut in honorem Christi sitiens cer-
to tempore ab hospitio, vel immoderato potu ex-
tra tempus prandii aut cœnæ sumi soliti abstineat,
poenamque pro numero transgressionum su-
mat.

VII. Suadeat, ut exemplo Christi in temptatione
gulæ mentem ad meliorem cibum elevet, dicatque,
non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo,
quod exit de ore Dei. Vel cibus meus est facere
voluntatem Patris mei, qui in cœlis est. Vel cum
S. Bernardo: Tua JESU dilectio, grata mentis re-
flectio, replens sine fastidio, dans famam deside-
o.

I.

I R A.

25. I. Ira definitur communiter: *Immoderatus appetitus vindictæ*. Explicatius Mar-
thant. Tribun. tom. 2. tract. 6. tit. 2. q. 2. Est commo-
dio inordinata animi vindictam, vel quasi vindictam in-
ordinatè appetentis. Iræ enim peccaminosæ duplex
inordinatio: una ex parte ipsius motus iræ, seu
modi irascendi; ut si nimium interius excandescas
vel exterius per signa nimis patefas: altera est ex
parte obiecti, seu vindictæ; ut si proximo appetas
vindictam injustam, vel justo majorem.

II. Ira inordinata primo modo quoad mo-
dum passionis, seu modum irascendi nimium, est
peccatum veniale ex genere suo. Est enim excessus
voluntarius in passione animi de se indifferenti,

S 2

quip-

quippe quæ etiam bona & virtuosa esse possit; si ea utamur ex motivo virtutis & zelo Justitiae, al propulsandum vel vindicandum malum peccatum in nobis vel aliis nostræ curæ commissis, iudicium Psal. 4. *Irascimini, & nolite peccare.* Excessus autem vel inordinatio in re indifferenti per seculum veniale non excedit, juxta regulam jam superius repetitam, igitur &c. Recte tamen docet *Marchant. cit.* Iram etiam in hac inordinatione motus seclusæ vindictæ injustæ evadere peccatum mortale ratione enormis excessus, & deformitatis in irascendo, cum scil. quis deliberate, sciens & volens motus iracundiæ adeo excrucere finit, ut erumpat in enormes gestus, clamores, tuñsiones, spumas, membrorum contorsiones, ut gravissima injuria hominis constitutionem afficiat; talis utique peccat mortaliter; quia imaginem Dei ac creaturam rationalem enormiter dehonesta ac deturpat, unde SS. Patres passim docent, per iram hominem maturari in feram, imò in dæmonem, & tres recte solent assignari iræ species: *Rancor, insania, furor.*

Rancor est ira, quatenus causat ac continet internam indignationem, aversionem, odium, vindictam &c. *Insania*, quatenus mentem rationis ulu privat. *Furor* denique, quatenus in ejusmodi ordinatos ac enormes motus erumpit.

III. Ira inordinata secundo modo, quoad inordinatum appetitum vindictæ inferendæ, est peccatum mortale ex genere suo; utpote directe repugnans charitati, quatenus proximo suo inordinate malum appetit; ac etiam justitiae, si actu in justas vindictas erumpat. Primò cum quis

appetit

titum

docu-

nimic

e infl

petat

ex zel

ativa

prop

IV.

utatu

um p

unis r

oles e

limiru

nelia,

orde,

is ino

ndat

nasci

it dive

limur

ro rati

eniale

um est,

dat.

3. C

m ext

ans: i

aca, qu

um ind

iam p

appetat vindictam in immeritum. 2. Et si in meritum, tamen ultra meritum. 3. Etsi in quomodo cumque meritum, tamen præter ordinem; ut si nimico appetas pœnam propriâ authoritate per e infligendam. 4. Etsi omnibus his servatis, appetatur vindicta non ad debitum finem, ut justa est ex zelo Justitiae ac odio iniquitatis; sed merè ut salvativa animi tui malevoli, ex odio personæ, amore proprio & vindicandi libidine.

IV. Ira utrovis modo inordinata merito contumaciam peccata capitalia, quippe plurimum peccatorum ac malorum caput & origo, quæ unis nota. Sex tamen ejus peculiares filiae ac soliles enumerantur à S. Gregorio l. 31. moral. c. 27. imirum indignatio, tumor mentis, clamor, contumelia, rixa, blasphemia. Ira enim aut remanet in orde, & sic irascitur: *Indignatio*, seu aversio affectus inordinatus in proximum, ex eo, quod apprehendat se indignè à tali tractari. Et consequenter nascitur *tumor mentis*, quo quis morosè excogitat diversas vias vindicandi, iisque cogitationibus dum tumefacit & inflat: & tunc est peccatum ratione vindictæ gravis vel levis, mortale vel veniale: *Indignatio* autem plerumque veniale tantum est, nisi ad gravem proximi contemptum prodat. Aut ira ulterius erumpit in os, & sic enascitur 3. *Clamor* indignationis index, cùm iratus vocem extollit, multa inordinate & confusè effundans: id Christus Matth. 5. significat per verbum 44, quod nihil distinctè significat, sed solum modum indignationis exprimit; & hic clamor per se nam peccatum veniale est. Consequenter au-

tem 4. nascitur *Contumelia* interim contemptus index, quia quis proximo malum objicit, intentione illum inhonorandi; quod Christus expressit per verbum *Fatue*, quo omnis contumelia aperta significatur: peccatum mortale ex genere suo. Aut ira erumpit in ipsum opus, & actualem vindictam, & sic 5. nascitur *Rixa*, percussio, vulnera, cædes; & si vindicta non succedat, oritur 6. *Blasphemia* in ipsum Deum; omnia mortalia ex genere suo.

Remedia contra Iram.

226. I. **H**ortetur ut pœnitens se præparet ad quoscumque casus patienter ferendos per considerationem passionis Dominicæ; quia tela prævila minus feriunt.

II. Demonstret illi omnes injurias vel alia aduersa esse similia illis imaginibus, quæ, si à dextris aspiciantur, Christum: si à sinistris, diabolum representant. Hortetur ergo, ut illas à dextris intuetur, quatenus à Deo missas vel permittas. Et quidem ex singulari erga illum amore, ad summam ipsius utilitatem: sic enim fore, ut amaturus sit potius lædentes, quam odio habiturus sit.

III. Proderit etiam ostendere damna corporis & animæ, honoris & sæpe etiam opum per iram generari solita; ut mariti, qui ex ira filium in agro glebâ occidit, se suspendit, & sic effecit, ut uxor ad spectaculum evocata infantem in balneo relinqueret, suffocaret, & tum demum reperiens mortuum, etiam se suspenderet.

IV. Suadeat, ut ira fervente taceat, uti Christus S. Brigittæ suasit, & Philosophus quidam Regemonito,